zurück an J. Hesse
Missionshaus.

FIRST

BOOK OF LESSONS

IN CANARESE.

PART I.

FOR THE USE OF GOVERNMENT CANARESE SCHOOLS
IN THE SOUTHERN DIVISION.

THIRD EDITION.

MANGALORE:
Printed for the Bombay Educational Department
by Plebst & Stolz, Basel Mission Press.
1866.

3

ಬಾಲಕರ

ಕನ್ನಡ ಪಾಠಗಳ

ಮೊದಲನೇ

ಪುಸ್ತಕವು.

ಭಾಗ ಮೊದಲನೇದು.

ಮುಂಬಯಿ ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳಗಿದ್ದ ದಕ್ಷಿಣ ತುಕಡಿ
ಯಲ್ಲಿರುವ ಸರಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿ.

ಮೂರನೇ ಛಾಪೆ.

ಮಂಗಳೂರು:
ಮುಂಬಯಿ ಜನಬುದ್ಧಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘದವರಿಗಾಗಿ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್
ಛಾಪಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿದ್ದು.
೧೮೬೬.

ಬಾಲಕರ ಕನ್ನಡ ಪಾಠಗಳ

ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕವು.

ಮೊದಲನೇ ಭಾಗವು.

೧. ಪ್ರಕರಣ.

ವರ್ಣಮಾಲೆ.

ಅ ಆ ಇ ಈ

ಉ ಊ ಋ ೠ

ಎ ಏ ಐ ಐ ಖ

ಒ ಓ ಔ ಅಂ ಅಃ

ಕ	ಖ	ಗ	ಘ	ಙ	
ಚ	ಛ	ಜ	ಝ	ಞ	
ಟ	ಠ	ಡ	ಢ	ಣ	
ತ	ಥ	ದ	ಧ	ನ	
ಪ	ಫ	ಬ	ಭ	ಮ	
ಯ	ರ	ಲ	ವ		
ಶ	ಷ	ಸ	ಹ	ಳ	ಕ್ಷ

ಸಮರೂಪವಾದ ವರ್ಣಗಳು.

ಅ ಆ ಲ ಉ ಊ

ಒ ಓ ಔ ಜ ಜಿ ಚ ಬ

ಇ ಋ ೠ ಐ ಣ ಞ

ಕ ತ ಶ ಳ

ಘ ಛ ಪ ಫ ಷ ಹ

ವ ಮ ಎ ಏ

ದ ಧ ಥ ಡ ಢ

ನ ಸ ಗ ಖ ಙ

ರ ಠ ಈ ಝ

ಟ ಣ ಘ ಞ

ಓದುವ ಶಬ್ದಗಳು.

ಆಟ	ಕರ	ದಯ	ಮರ
ಆಗ	ಕದ	ಧನ	ಮತ
ಈಗ	ಕಸ	ಪದ	ಸಮ
ಊಟ	ಜಲ	ಮಠ	ರಸ

ಅಚ್ಚುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ರೂಪಭೇದಗಳು.

ಅ ಆಾ ಇಿ ಈೀ ಉು ಊೂ

ಋೃ ೠೄ ಎೆ ಏೇ ಐೈ ಒೊ

ಓೋ ಔೌ

ಅಂಕೆಗಳು.

೧ ೨ ೩ ೪ ೫ ೬ ೭ ೮ ೯ ೦

	ಅ	ಆ	ಇ	ಈ	ಉ	ಊ	ಋ	ೠ
ಕ್	ಕ	ಕಾ	ಕಿ	ಕೀ	ಕು	ಕೂ	ಕೃ	ಕೄ
ಖ್	ಖ	ಖಾ	ಖಿ	ಖೀ	ಖು	ಖೂ	ಖೃ	ಖೄ
ಗ್	ಗ	ಗಾ	ಗಿ	ಗೀ	ಗು	ಗೂ	ಗೃ	ಗೄ
ಘ್	ಘ	ಘಾ	ಘಿ	ಘೀ	ಘು	ಘೂ	ಘೃ	ಘೄ
ಙ್	ಙ	ಙಾ	ಙಿ	ಙೀ	ಙು	ಙೂ	ಙೃ	ಙೄ
ಚ್	ಚ	ಚಾ	ಚಿ	ಚೀ	ಚು	ಚೂ	ಚೃ	ಚೄ
ಛ್	ಛ	ಛಾ	ಛಿ	ಛೀ	ಛು	ಛೂ	ಛೃ	ಛೄ
ಜ್	ಜ	ಜಾ	ಜಿ	ಜೀ	ಜು	ಜೂ	ಜೃ	ಜೄ
ಝ್	ಝ	ಝಾ	ಝಿ	ಝೀ	ಝು	ಝೂ	ಝೃ	ಝೄ
ಞ್	ಞ	ಞಾ	ಞಿ	ಞೀ	ಞು	ಞೂ	ಞೃ	ಞೄ
ಟ್	ಟ	ಟಾ	ಟಿ	ಟೀ	ಟು	ಟೂ	ಟೃ	ಟೄ
ಠ್	ಠ	ಠಾ	ಠಿ	ಠೀ	ಠು	ಠೂ	ಠೃ	ಠೄ
ಡ್	ಡ	ಡಾ	ಡಿ	ಡೀ	ಡು	ಡೂ	ಡೃ	ಡೄ
ಢ್	ಢ	ಢಾ	ಢಿ	ಢೀ	ಢು	ಢೂ	ಢೃ	ಢೄ
ಣ್	ಣ	ಣಾ	ಣಿ	ಣೀ	ಣು	ಣೂ	ಣೃ	ಣೄ

ಎ	ಏ	ಐ	ಒ	ಓ	ಔ	ಅಂ	ಅಃ	
ಕೆ	ಕೇ	ಕೈ	ಕೊ	ಕೋ	ಕೌ	ಕಂ	ಕಃ	ಕ
ಖೆ	ಖೇ	ಖೈ	ಖೊ	ಖೋ	ಖೌ	ಖಂ	ಖಃ	ಖ
ಗೆ	ಗೇ	ಗೈ	ಗೊ	ಗೋ	ಗೌ	ಗಂ	ಗಃ	ಗ
ಘೆ	ಘೇ	ಘೈ	ಘೊ	ಘೋ	ಘೌ	ಘಂ	ಘಃ	ಘ
ಙೆ	ಙೇ	ಙೈ	ಙೊ	ಙೋ	ಙೌ	ಙಂ	ಙಃ	ಙ
ಚೆ	ಚೇ	ಚೈ	ಚೊ	ಚೋ	ಚೌ	ಚಂ	ಚಃ	ಚ
ಛೆ	ಛೇ	ಛೈ	ಛೊ	ಛೋ	ಛೌ	ಛಂ	ಛಃ	ಛ
ಜೆ	ಜೇ	ಜೈ	ಜೊ	ಜೋ	ಜೌ	ಜಂ	ಜಃ	ಜ
ಝೆ	ಝೇ	ಝೈ	ಝೊ	ಝೋ	ಝೌ	ಝಂ	ಝಃ	ಝ
ಞೆ	ಞೇ	ಞೈ	ಞೊ	ಞೋ	ಞೌ	ಞಂ	ಞಃ	ಞ
ಟೆ	ಟೇ	ಟೈ	ಟೊ	ಟೋ	ಟೌ	ಟಂ	ಟಃ	ಟ
ಠೆ	ಠೇ	ಠೈ	ಠೊ	ಠೋ	ಠೌ	ಠಂ	ಠಃ	ಠ
ಡೆ	ಡೇ	ಡೈ	ಡೊ	ಡೋ	ಡೌ	ಡಂ	ಡಃ	ಡ
ಢೆ	ಢೇ	ಢೈ	ಢೊ	ಢೋ	ಢೌ	ಢಂ	ಢಃ	ಢ
ಣೆ	ಣೇ	ಣೈ	ಣೊ	ಣೋ	ಣೌ	ಣಂ	ಣಃ	ಣ

	ಅ	ಆ	ಇ	ಈ	ಉ	ಊ	ಋ	ೠ
ತ್	ತ	ತಾ	ತಿ	ತೀ	ತು	ತೂ	ತೃ	ತೄ
ಥ್	ಥ	ಥಾ	ಥಿ	ಥೀ	ಥು	ಥೂ	ಥೃ	ಥೄ
ದ್	ದ	ದಾ	ದಿ	ದೀ	ದು	ದೂ	ದೃ	ದೄ
ಧ್	ಧ	ಧಾ	ಧಿ	ಧೀ	ಧು	ಧೂ	ಧೃ	ಧೄ
ನ್	ನ	ನಾ	ನಿ	ನೀ	ನು	ನೂ	ನೃ	ನೄ
ಪ್	ಪ	ಪಾ	ಪಿ	ಪೀ	ಪು	ಪೂ	ಪೃ	ಪೄ
ಫ್	ಫ	ಫಾ	ಫಿ	ಫೀ	ಫು	ಫೂ	ಫೃ	ಫೄ
ಬ್	ಬ	ಬಾ	ಬಿ	ಬೀ	ಬು	ಬೂ	ಬೃ	ಬೄ
ಭ್	ಭ	ಭಾ	ಭಿ	ಭೀ	ಭು	ಭೂ	ಭೃ	ಭೄ
ಮ್	ಮ	ಮಾ	ಮಿ	ಮೀ	ಮು	ಮೂ	ಮೃ	ಮೄ
ಯ್	ಯ	ಯಾ	ಯಿ	ಯೀ	ಯು	ಯೂ	ಯೃ	ಯೄ
ರ್	ರ	ರಾ	ರಿ	ರೀ	ರು	ರೂ	ರೃ	ರೄ
ಲ್	ಲ	ಲಾ	ಲಿ	ಲೀ	ಲು	ಲೂ	ಲೃ	ಲೄ
ವ್	ವ	ವಾ	ವಿ	ವೀ	ವು	ವೂ	ವೃ	ವೄ

ಎ	ಏ	ಐ	ಒ	ಓ	ಔ	ಅಂ	ಅಃ	
ತೆ	ತೇ	ತೈ	ತೊ	ತೋ	ತೌ	ತಂ	ತಃ	ತ
ಥೆ	ಥೇ	ಥೈ	ಥೊ	ಥೋ	ಥೌ	ಥಂ	ಥಃ	ಥ
ದೆ	ದೇ	ದೈ	ದೊ	ದೋ	ದೌ	ದಂ	ದಃ	ದ
ಧೆ	ಧೇ	ಧೈ	ಧೊ	ಧೋ	ಧೌ	ಧಂ	ಧಃ	ಧ
ನೆ	ನೇ	ನೈ	ನೊ	ನೋ	ನೌ	ನಂ	ನಃ	ನ
ಪೆ	ಪೇ	ಪೈ	ಪೊ	ಪೋ	ಪೌ	ಪಂ	ಪಃ	ಪ
ಫೆ	ಫೇ	ಫೈ	ಫೊ	ಫೋ	ಫೌ	ಫಂ	ಫಃ	ಫ
ಬೆ	ಬೇ	ಬೈ	ಬೊ	ಬೋ	ಬೌ	ಬಂ	ಬಃ	ಬ
ಭೆ	ಭೇ	ಭೈ	ಭೊ	ಭೋ	ಭೌ	ಭಂ	ಭಃ	ಭ
ಮೆ	ಮೇ	ಮೈ	ಮೊ	ಮೋ	ಮೌ	ಮಂ	ಮಃ	ಮ
ಯೆ	ಯೇ	ಯೈ	ಯೊ	ಯೋ	ಯೌ	ಯಂ	ಯಃ	ಯ
ರೆ	ರೇ	ರೈ	ರೊ	ರೋ	ರೌ	ರಂ	ರಃ	ರ
ಲೆ	ಲೇ	ಲೈ	ಲೊ	ಲೋ	ಲೌ	ಲಂ	ಲಃ	ಲ
ವೆ	ವೇ	ವೈ	ವೊ	ವೋ	ವೌ	ವಂ	ವಃ	ವ

	ಅ	ಆ	ಇ	ಈ	ಉ	ಊ	ಋ	ೠ
ಶ್	ಶ	ಶಾ	ಶಿ	ಶೀ	ಶು	ಶೂ	ಶೃ	ಶೄ
ಷ್	ಷ	ಷಾ	ಷಿ	ಷೀ	ಷು	ಷೂ	ಷೃ	ಷೄ
ಸ್	ಸ	ಸಾ	ಸಿ	ಸೀ	ಸು	ಸೂ	ಸೃ	ಸೄ
ಹ್	ಹ	ಹಾ	ಹಿ	ಹೀ	ಹು	ಹೂ	ಹೃ	ಹೄ
ಳ್	ಳ	ಳಾ	ಳಿ	ಳೀ	ಳು	ಳೂ	ಳೃ	ಳೄ
ಕ್ಷ್	ಕ್ಷ	ಕ್ಷಾ	ಕ್ಷಿ	ಕ್ಷೀ	ಕ್ಷು	ಕ್ಷೂ	ಕ್ಷೃ	ಕ್ಷೄ

ಒತ್ತಕ್ಷರಗಳು.

ಕ್ಕ ಚ್ಕ ಟ್ಕ ಡ್ಕ ತ್ಕ ನ್ಕ ಪ್ಕ ರ್ಕ ರ್ಕ
ಲ್ಕ ಷ್ಕ ಸ್ಕ ಳ್ಕ, ಕ್ಖ ತ್ಖ ನ್ಖ ಷ್ಖ ರ್ಖ
ರ್ಖ ಷ್ಖ ಸ್ಖ, ಗ್ಗ ಡ್ಗ ದ್ಗ ನ್ಗ ಬ್ಗ ರ್ಗ
ರ್ಗ ಲ್ಗ, ಗ್ಘ ದ್ಘ ನ್ಘ ಬ್ಘ ರ್ಘ ರ್ಘ, ರ್ಜ
ರ್ಜ, ಚ್ಚ ಡ್ಚ ನ್ಚ ಷ್ಚ ರ್ಚ ರ್ಚ ಲ್ಚ ಶ್ಚ,

ಎ	ಏ	ಐ	ಒ	ಓ	ಔ	ಅಂ	ಅಃ	
ಶೆ	ಶೇ	ಶೈ	ಶೊ	ಶೋ	ಶೌ	ಶಂ	ಶಃ	೧
ಷೆ	ಷೇ	ಷೈ	ಷೊ	ಷೋ	ಷೌ	ಷಂ	ಷಃ	೨
ಸೆ	ಸೇ	ಸೈ	ಸೊ	ಸೋ	ಸೌ	ಸಂ	ಸಃ	೭
ಹೆ	ಹೇ	ಹೈ	ಹೊ	ಹೋ	ಹೌ	ಹಂ	ಹಃ	೮
ಳೆ	ಳೇ	ಳೈ	ಳೊ	ಳೋ	ಳೌ	ಳಂ	ಳಃ	ಳ
ಕ್ಷೆ	ಕ್ಷೇ	ಕ್ಷೈ	ಕ್ಷೊ	ಕ್ಷೋ	ಕ್ಷೌ	ಕ್ಷಂ	ಕ್ಷಃ	ಕ್ಷ

ಕ್ಛ	ಪ್ಛ	ರ್ಛ	ರ್ಘ	ಶ್ಛ,	ಗ್ಜ	ಜ್ಜ	ಬ್ಜ	ರ್ಜ
ರ್ಜ	ಲ್ಜ,	ಜ್ಞ	ಬ್ಘ	ರ್ಘ	ರ್ಝ,	ಜ್ಞ,	ಕ್ಟ	ಟ್ಟ
ಞ್ಟ	ಷ್ಟ	ಷ್ಟ,	ಕ್ಠ	ಷ್ಠ	ಷ್ಠ,	ಕ್ಷ	ಟ್ಲ	ಡ್ಲ
ಣ್ಣ	ಬ್ಲ	ಮ್ಲ	ರ್ಣ	ರ್ಣ	ಷ್ಣ	ಹ್ಲ,	ಕ್ತ	ವ್ತ
ಡ್ತ	ತ್ತ	ನ್ತ	ಪ್ತ	ರ್ತ	ರ್ತ	ಲ್ತ	ಗ್ತ,	ತ್ಥ
ನ್ಥ	ರ್ಥ	ರ್ಥ	ಸ್ಥ,	ಗ್ದ	ಡ್ದ	ದ್ದ	ನ್ದ	ಬ್ದ

ರ‍್ದ	ರ್ಧ,	ದ್ಧ	ನ್ಧ	ಬ್ಧ	ರ‍್ಧ	ರ್ಧ,	ಕ್ನ	ಖ್ನ
ಗ್ನ	ಘ್ನ	ಙ್ನ	ಜ್ನ	ಟ್ನ	ಡ್ನ	ಢ್ನ	ತ್ನ	ಥ್ನ
ದ್ನ	ಧ್ನ	ನ್ನ	ಪ್ನ	ಬ್ನ	ಭ್ನ	ಮ್ನ	ರ‍್ನ	ರ್ನ
ವ್ನ	ಶ್ನ	ಸ್ನ	ಹ್ನ,	ಕ್ಪ	ಟ್ಪ	ತ್ಪ	ನ್ಪ	ಪ್ಪ
ರ‍್ಪ	ರ್ಪ	ಲ್ಪ	ಶ್ಪ	ಷ್ಪ	ಸ್ಪ	ಳ್ಪ,	ಕ್ಫ	ತ್ಫ
ನ್ಫ	ಪ್ಫ	ರ‍್ಫ	ರ್ಫ	ಲ್ಫ	ಷ್ಫ	ಸ್ಫ,	ಗ್ಬ	ಡ್ಬ
ದ್ಬ	ನ್ಬ	ಬ್ಬ	ರ‍್ಬ	ರ್ಬ	ಲ್ಬ,	ದ್ಭ	ನ್ಭ	ಬ್ಭ
ರ‍್ಭ	ರ್ಭ	ಲ್ಭ,	ಕ್ಮ	ಖ್ಮ	ಗ್ಮ	ಘ್ಮ	ಙ್ಮ	ಚ್ಮ
ಛ್ಮ	ಜ್ಮ	ಟ್ಮ	ಠ್ಮ	ಡ್ಮ	ಢ್ಮ	ಣ್ಮ	ತ್ಮ	ಥ್ಮ
ದ್ಮ	ಧ್ಮ	ನ್ಮ	ಪ್ಮ	ಬ್ಮ	ಮ್ಮ	ರ‍್ಮ	ರ್ಮ	ಲ್ಮ
ಶ್ಮ	ಷ್ಮ	ಸ್ಮ	ಹ್ಮ	ಳ್ಮ,	ಕ್ಯ	ಖ್ಯ	ಗ್ಯ	ಘ್ಯ
ಙ್ಯ	ಚ್ಯ	ಛ್ಯ	ಜ್ಯ	ಝ್ಯ	ಞ್ಯ	ಟ್ಯ	ಠ್ಯ	ಡ್ಯ
ಢ್ಯ	ಣ್ಯ	ತ್ಯ	ಥ್ಯ	ದ್ಯ	ಧ್ಯ	ನ್ಯ	ಪ್ಯ	ಫ್ಯ
ಬ್ಯ	ಭ್ಯ	ಮ್ಯ	ಯ್ಯ	ರ‍್ಯ	ರ್ಯ	ಲ್ಯ	ವ್ಯ	ಶ್ಯ
ಷ್ಯ	ಸ್ಯ	ಹ್ಯ	ಳ್ಯ,	ಕ್ರ	ಖ್ರ	ಗ್ರ	ಘ್ರ	ಚ್ರ

ಛ್ರ ಜ್ರ ಟ್ರ ಡ್ರ ಢ್ರ ತ್ರ ದ್ರ ಧ್ರ ನ್ರ
ಪ್ರ ಬ್ರ ಭ್ರ ಮ್ರ ವ್ರ ಶ್ರ ಸ್ರ ಹ್ರ, ಕ್ಲ
ಖ್ಲ ಗ್ಲ ಘ್ಲ ಛ್ಲ ಟ್ಲ ಡ್ಲ ಪ್ಲ ಬ್ಲ ಭ್ಲ
ಮ್ಲ ರ್ಲ ರ್ಲ್ಲ ಲ್ಲ ಶ್ಲ ಹ್ಲ ಳ್ಲ, ಕ್ತ ಖ್ತ
ಗ್ತ ಘ್ತ ಚ್ತ ಛ್ತ ಜ್ತ ಟ್ತ ಡ್ತ ಢ್ತ ಣ್ತ
ತ್ತ ಥ್ತ ದ್ತ ಧ್ತ ನ್ತ ಪ್ತ ಫ್ತ ಬ್ತ ಭ್ತ
ಮ್ತ ಯ್ತ ರ್ತ ಲ್ತ ವ್ತ ಶ್ತ ಷ್ತ ಸ್ತ ಹ್ತ
ಳ್ತ, ಪ್ಷ ರ್ಷ ರ್ಷ ಲ್ಷ, ಕ್ಸ ಟ್ಸ ತ್ಸ ನ್ಸ
ಪ್ಸ ರ್ಸ ರ್ಸ ಲ್ಸ ಸ್ಸ, ದ್ಥ ನ್ಥ ಬ್ಥ ಭ್ಥ
ರ್ಥ ರ್ಥ ಲ್ಥ, ಳ್ಳ.

ಎರಡು ಒತ್ತುಗಳು

ಕ್ತ್ರ ಸ್ತ್ರ ಕ್ಷ್ರ ತ್ರ್ಯ ಗ್ಲ್ಯ ತ್ಪ್ರ ಸ್ಪ್ರ
ಸ್ತ್ಯ ತ್ಸ್ಯ ಷ್ಟ್ಯ ಶ್ಲ್ಯ ಷ್ಟ್ತ ರ್ಧ್ತ.

೨. ಪ್ರಕರಣ.

1. ಪಾಠವು.

ಏಕಾಕ್ಷರ ಶಬ್ದಗಳು.

ಆ ಈ ಏ ಓ
ಕೈ ಛೀ ತಾ ನಾ
ನೀ ಬಾ ಸೀ ಸೈ
ಸ್ತ್ರೀ ಹೋ.

ಏಕಾಕ್ಷರ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಹೇಳುವದು.

ಆ ಕೈ ಏ ಸ್ತ್ರೀ ನೀ ಸೈ
ಛೀ ಬಾ ನೀ ತಾ ಓ ಹೋ

2. ಪಾಠವು.

ಎರಡು ಅಕ್ಷರದ ಶಬ್ದಗಳು.

ಅಕ್ಕ	ಅಪ್ಪ	ಅಲ್ಲ	ಅವ್ವ	ಇದು
ಅದು	ಅಮ್ಮಾ	ಅಲ್ಲಿ	ಆನೆ	ಇಲ್ಲ

ಇಲ್ಲಿ	ಕಬ್ಬು	ಹ್ಯಾಗೆ	ಧೋತ್ರ	ಪ್ರಾಣ
ಈಕೆ	ಕಲ್ಲು	ಚಳಿ	ನದಿ	ಪ್ರಾಯ
ಉಪ್ಪು	ಕಾಲ	ಚಿಕ್ಕ	ನನ್ನ	ಪ್ರೀತಿ
ಉಂಟು	ಕಾಯಿ	ಚೇಳು	ನಾನು	ಬಾಯಿ
ಊರು	ಕಿವಿ	ಜೇನು	ನಾಲ್ಕು	ಬಿಸಿ
ಎತ್ತು	ಕುರಿ	ತಂಗಿ	ನಾವು	ಬಿಳಿ
ಎದೆ	ಕೂಸು	ತಂದೆ	ನಿದ್ರೆ	ಬೀದಿ
ಎಮ್ಮೆ	ಕೆಂಪು	ತತಿ	ನಿನ್ನ	ಬುದ್ಧಿ
ಎಲ್ಲ	ಕೆಟ್ಟ	ತಾಂಬ್ರ	ನಿಮ್ಮ	ಬೆಂಕಿ
ಎಲ್ಲಿ	ಕೇಳು	ತಾಯಿ	ನೀನು	ಬೆನ್ನು
ಎಲೆ	ಕೋಣ	ತೋಟ	ನೀರು	ಬೆಲ್ಲ
ಏನು	ಕೋತಿ	ತೋಳ	ನೀವು	ಬೆಳ್ಳಿ
ಒಂಟೆ	ಗಂಡು	ದಾರಿ	ನೆಲ	ಬೇಕು
ಒಂದು	ಗಿಡ	ದಿನ	ನೋಡು	ಬೇಡ
ಓದು	ಗುಡಿ	ದೇಶ	ಪಾತ	ಹೊಟ್ಟೆ
ಕಣ್ಣು	ಗುಬ್ಬಿ	ದೊಡ್ಡ	ಹೂವು	ಹೊಲ
ಕತ್ತಿ	ಚಂದ್ರ	ಹೀಗೆ	ಹೆಣ್ಣು	ಬೇರು
ಕಪ್ಪೆ	ಹಾಲು	ಹುಳಿ	ಪಾದ	ಭಾವಿ

2

ಭೂಮಿ	ಮುಖ	ಹೋಗು	ಸಂತೆ	ಹಣೆ
ಮಂಜು	ಮೂಗು	ರಾತ್ರಿ	ಸಾಕು	ಹಲ್ಲು
ಮಣ್ಣು	ಮೂರು	ರುಚಿ	ಸಾಲೆ	ಹಳೆ
ಮನೆ	ಯಾಕೆ	ರೊಟ್ಟಿ	ಸೂರ್ಯ	ಹಾದಿ
ಮಳೆ	ಯುದ್ಧ	ರೋಗ	ಹಂದಿ	ಹೌದು
ಮಾತು	ರಾಗಿ	ವಿದ್ಯ	ಹಣ್ಣು	ಕ್ಷಮೆ
ಮಿಂಚು	ಹೊಸ			

ಎರಡು ಅಕ್ಷರದ ಮಾತುಗಳು.

ಯಾಕೆ ಬಂದಿ?   ಘಾಳಿ ಬಂತು   ಹೌದು ಹೋಗು

ಇದು ಏನು?   ಹುಲ್ಲು ಇಲ್ಲ   ಕೆಟ್ಟ ದಾರಿ

ಒಳ್ಳೇ ಹಣ್ಣು   ಹಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟ   ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನು

ದುಡ್ಡು ನೋಡು   ಹೀಗೆ ನೋಡು   ಚಿಂತೆ ಬಿಡು

ಬಂಡಿ ಏರು   ಗಂಡು ಬೆಕ್ಕು   ದುಂಡು ಬಂತು

ಆಣೆ ಇಡ ಬೇಡ   ಒಳ್ಳೇ ಗುಣ ಹಿಡಿ

ಕೇಡು ಮಾಡ ಬೇಡ   ಕೆಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿ ಬಿಡು

ಸಾಲ ಮಾಡ ಬೇಡ   ಚಾಡಿ ಹೇಳ ಬೇಡ

ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿ ಅದೆ?
ಅಂಕೆ ತಪ್ಪು ಹಾಕ ಬೇಡ.
ಅಂದ ಮಾತು ತಪ್ಪ ಬೇಡ.
ನೀನು ಬಂದ ಕಾರ್ಯ ನೋಡು.
ಯಾಕೆ ಕೆಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿ ಬಂತು?

---

3. ಪಾಠವು.

ಮೂರು ಅಕ್ಷರದ ಶಬ್ದಗಳು.

ಅಂಗಡಿ	ಉಂಗರ	ಚೆನ್ನಾಗಿ	ಬಾಗಲು
ಅಂಗಾಲು	ಒಳ್ಳೇದು	ಜನರು	ಬಾಡಿಗೆ
ಅವರು	ಕಣ್ಣೀರು	ತಿರಿಗಿ	ಬಿಸಲು
ಅವಳು	ಕತ್ತಲು	ನಾಲಿಗೆ	ಭಂಗಾರ
ಆಕಾಶ	ಕಾಗದ	ನಿಜವು	ಮರಣ
ಆತನು	ಕುದುರೆ	ನೆವನು	ಮೊಸರು
ಇವನು	ಕೆಲಸ	ನೋಣವು	ರುಮಾಲು
ಇವರು	ಕೆಸರು	ಪರ್ವತ	ರುಪಾಯಿ
ಇವಳು	ಕೆಳಗೆ	ಪುಸ್ತಕ	ಲಾಭವು
ಉಗುರು	ಗಂಡಸು	ಪೆಟ್ಟಿಗೆ	ವರುಷ

ಸದ್ಗುಣ	ಸರ್ಪವು	ಹಸಿವೆ	ಹೆಗ್ಗಣ
ಸನ್ಮಾರ್ಗ	ಸ್ಥಳವು	ಹುಡುಗ	ಹೆಸರು
ಸಮುದ್ರ	ಹಗಲು		

ಮೂರು ಅಕ್ಷರದ ಮಾತುಗಳು.

ಆತನು ಕೆಟ್ಟವ
ಚನ್ನಾಗಿ ಓದಿರಿ
ಭಿಕ್ಷವ ಹಾಕಿರಿ
ದೀಪದ ಪ್ರಕಾಶ
ರೋಗವು ಹೋಯಿತು

ನಿಜವು ಹೇಳಯ್ಯಾ
ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೋ
ತೃಪ್ತಿಯು ಹೊಂದಿರು
ವಿಷದ ಸರ್ಪವು

ಅವರು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದರು?
ದೂರಿನ ಊರಿಂದ ಬಂದರು.
ಆತಗೆ ವಿದ್ಯವ ಕಲಿಸು.
ಯಾವಾಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವೆ?
ತಿರಿಗಿ ಯಾವಾಗ ಪ್ರಯಾಣ?
ಈ ಹೊತ್ತು ಹೊರಟು ಹೋದಾರು.
ಆತಗೂ ನನಗೂ ಸ್ನೇಹವು.
ವೈರವು ಯಾರಿಗೂ ಕೆಟ್ಟದ್ದು.

ಸ್ನೇಹವ ಪಡೆದು ಇಹುದು ತಕ್ಕದ್ದು.
ಆಯವ ತಿಳಿದು ವ್ಯಯವ ಮಾಡಿಕೋ.
ಹಸಿದು ತಿಂದರೆ ರುಚಿಯು ಒಳ್ಳೇದು.
ಹಸಿದ ಜನಕ್ಕೆ ಅನ್ನವ ಬಡಿಸು.
ಕಪಟ ಜನರ ಸ್ನೇಹವು ಕೆಟ್ಟದ್ದು.
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ತಪ್ಪದೆ ಇರಿಸು.
ಗರ್ವವ ಹೊಂದದೆ ಇದ್ದರೆ ಯುಕ್ತವು.
ನಿನ್ನೆಯ ಪಾಠವು ಬಹಳ ಕಠಿಣ.

---

4. ಪಾಠವು.

ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರದ ಶಬ್ದಗಳು.

ಅಂಧಕಾರ	ಕುತುಕೊಳ್ಳು	ಅಪಹಾಸ್ಯ	ದುಷ್ಕರ್ಮವು
ಅಗಸನು	ಕೋಪಿಷ್ಟನು	ಅರಸನು	ದೃಷ್ಟಾಂತವು
ಅನುಕೂಲ	ಗರ್ವಿಷ್ಟನು	ಆಜ್ಞಾಪಿಸು	ದೊಡ್ಡಪ್ಪನು
ಅಪರಾಧ	ಗವುಡನು	ಆರಾಧನೆ	ದೊಡ್ಡವನು
ಕುಡುಗೋಲು	ಗಿಡಗಳು	ತಿರುಗಿಸು	ನಮಸ್ಕಾರ
ಕುಮಾರನು	ಚಮತ್ಕಾರ	ದನಗಳು	ನಿಲುವಂಗಿ
ಕುರುಡನು	ಜೀವಜಂತು	ದುರಾವಸ್ಥೆ	ಪರಾಕ್ರಮ

ಆಲೋಚನೆ	ಮನೆಗಳು	ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ	ವಿಶ್ರಾಂತಿಯು
ಆಶೀರ್ವಾದ	ಮನುಷ್ಯರು	ರಕ್ಷಕನು	ಶುದ್ಧವಾಗಿ
ಉದಯಿಸು	ಮರಗಳು	ವರ್ತಕನು	ಸಂಪಾದಿಸು
ಉದ್ದವಾದ	ಉಪಕಾರ	ವರ್ತಮಾನ	ಸಮಾಚಾರ
ಪ್ರಕಾಶಿಸು	ಯಥಾರ್ಥವು	ವಿಜ್ಞಾಪನೆ	ಸಮಾಧಾನ
ಪ್ರಜೆಗಳು	ಔಷಧವು	ವಿದ್ವಾಂಸನು	ಸೇವಕನು
ಪ್ರಯೋಜನ	ಕಣ್ಣುಗಳು	ಕಮ್ಮಾರನು	ಸ್ನೇಹಿತನು
ಬಡವನು	ಮಾದಿಗನು	ಕಳ್ಳತನ	ಹುಡುಗರು
ಭಾಗ್ಯವಂತ	ಮುತ್ತುಗಳು	ಕಳುಹಿಸು	ಹೆಂಗಸರು
ಭೋಜನವು	ಮುದುಕನು	ಕುಂಬಾರನು	ಕ್ಷೌರಕನು
ಮಧ್ಯಾಹ್ನವು	ಮೇಘಗಳು		

ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರದ ಮಾತುಗಳು.

ವಿದ್ವಾಂಸನು ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.
ಅರಸನು ಕೂತು ಕೊಂಡು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ.
ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗುತ್ತದೆ.
ಅರಸನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಆಳುತ್ತಾನೆ.
ನೀತಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.
ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲ ಸುಖವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ.
ಜನರೆಲ್ಲ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಾರೆ.
ಹುಡುಗರು ಮಠದಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುವದು ಚನ್ನಾಗಿದೆ.
ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಯುವರು.
ವಿದ್ಯದಿಂದ ಚಮತ್ಕಾರ ಆಗುವದು.
ಮಠದಲ್ಲಿ ಆಡುವದು ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
ಆಡಿದರೆ ಬಹು ನಷ್ಟವಾಗುವದು.
ಸಮಯವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಗುವದು.
ಮತ್ತು ವಿದ್ಯ ಎಂದೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ.

---

5. ಪಾಠವು.

ಐದು ಅಕ್ಷರದ ಶಬ್ದಗಳು.

ಅಪರೂಪವು	ಚಿಕ್ಕತನವು	ಪರಾಮರಿಕೆ
ಅಯ್ಯನವರು	ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ	ಪ್ರಾತಃಕಾಲವು
ಉದ್ಯೋಗಗಳು	ತೋಟದವನು	ಪ್ರಾಯದವನು
ಉಪದೇಶಿಸು	ದೊಡ್ಡತನವು	ಬೆಳದಿಂಗಳು
ಉಪಯೋಗವು	ನಡಿಯುವವನು	ಬುದ್ಧಿವಂತನು
ಕಂಚುಗಾರನು	ನೀತಿವಂತನು	ಭಾಗ್ಯವಂತನು
ಕುಂಬಳಕಾಯಿ	ನೇಯುವವನು	ಭಿಕ್ಷಗಾರನು
ಕುರುಡತನ	ನೋಡುವವನು	ಮೋಸಗಾರನು
ಕೂಲಿಯವನು	ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿ	ಯಜಮಾನನು

ಯೌವನಸ್ಥರು	ಸಹೋದರನು	ಹುಡುಗಿಯರು
ಶಾನಭೋಗನು	ಸಾಯಂಕಾಲವು	ಹೆಸರುಗಳು
ಸಂರಕ್ಷಣೆಯು	ಸೋಮಾರಿಗಳು	

ಐದು ಅಕ್ಷರದ ಮಾತುಗಳು.

ಋಣಗಳನ್ನು ಮಾಡ ಬಾರದು.
ದರಿದ್ರನನ್ನು ಕಾಪಾಡ ಬೇಕು.
ಪಂಡಿತನನ್ನು ಮನ್ನಿಸ ಬೇಕು.
ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕೊಂಡನು.
ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.
ಅಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ನಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಿ.
ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದೆನು.
ಜಾಡರವನು ವಸ್ತ್ರನೈದನು.

---

6. ಪಾಠವು.

ನಾನು	ಅವರು	ಅದು	ಈಕೆಯು
ನಾವು	ಅವಳು	ಅವು	ಇದು
ನೀನು	ಅವರು	ಇವನು	ತಾನು
ನೀವು	ಆತನು	ಇವರು	ತಾವು
ಅವನು	ಆಕೆಯು	ಈತನು	ಹೆರನು

ಹೆರರು	ಕೆಲವು	ಒಬ್ಬಳು	ಯಾವನು
ಕೆಲವರು	ಹಲವು	ಒಂದು	ಯಾವಳು
ಹಲವರು	ಎಲ್ಲವು	ಅಷ್ಟು	ಯಾವದು
ಎಲ್ಲರು	ಒಬ್ಬನು	ಇಷ್ಟು	ಏನು

---

7. ಪಾಠವು.

ರಾಮನು ಬಂದನು; ರಂಗನು ಹೋದನು.
ದೇವದತ್ತನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.
ಅರಸನಿಂದ ಜನರು ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ.
ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಮನೆಯು ಸುಟ್ಟು ಹೋಯಿತು.
ಅದಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಗೋಡೆ ಇತ್ತು.
ನಾನು ಕೋಟೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಊರಿಗೆ ಬಂದೆನು.
ಅದರಿಂದ ಇದು ದೊಡ್ಡದು.
ನನಗೆ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಕೊಡು.
ಅವರು ನಿನ್ನೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಶೇರಿದರು.
ಬೆಂಗಳೂರಿಗೂ ಮೈಸೂರಿಗೂ ಎಷ್ಟು ದೂರ?
ಆ ಊರು ಈ ಊರಿಗೆ ಬಹಳ ದೂರವಾಗಿದೆ.
ಅವಳಿಗೆ ಬಹಳ ಕೋಪ ಉಂಟು.
ನೀನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಘಟ್ಟಿಗನು.
ಅವನು ನನಗೆ ತಮ್ಮನು.

ಕೋಟೆಯನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆನು.

ಈ ಕುದುರೆಯನ್ನು ನಾನು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಮಾತು ಆಗಿ ಇಂದಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನ.

ನಿನಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದದೆ.

ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ತನಕ ಬಂದಿರೋ?

ಕುಂಟರೂ ಕುರುಡರೂ ದಯಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದವರು.

ಮರದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಹಣ್ಣು ಬಿತ್ತು.

ಆಕಳ ಹಾಲು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಆರೋಗ್ಯವಾದದ್ದು.

ಅವನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆ.

ಆ ಸಾವಕಾರನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಣ ಉಂಟು.

ಆ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಇವನೇ ವಿವೇಕಿ.

ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಗೋಡೆಗಳು ಬಹಳ ದಿವಸ ಬಾಳುವದಿಲ್ಲ.

ಅಪ್ಪಾ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡು.

ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀರಯ್ಯಾ.

8. ಪಾಠವು.

ಮುತ್ತಪ್ಪ	ಮುತ್ತಮ್ಮ	ತಾತ	ಅಜ್ಜಿ
ಅಪ್ಪ	ಅಮ್ಮ, ಅವ್ವ	ದೊಡ್ಡಪ್ಪ	ದೊಡ್ಡವ್ವ
ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ	ಚಿಕ್ಕವ್ವ	ಅಣ್ಣ	ಅಕ್ಕ
ತಮ್ಮ	ತಂಗಿ	ಮಾವ	ಅತ್ತೆ
ಗಂಡ	ಹೆಂಡತಿ	ಮಗ	ಮಗಳು
ಅಳಿಯ	ಸೊಸೆ	ಮೊಮ್ಮಗ	ಮೊಮ್ಮಗಳು
ಮರಿಮಗ	ಮರಿಮಗಳು	ಬೀಗ	ಬೀಗತಿ
ಸೋದರಳಿಯ	ಸೋದರಸೊಸೆ	ಸೋದರಮಾವ	ಸೋದರತ್ತೆ

---

9. ಪಾಠವು.

ಎತ್ತುಗಳು ಬಂಡಿಗಳನ್ನು ಎಳಿಯುತ್ತವೆ.

ಎಮ್ಮೆ ಕೋಣಗಳು ಹೊಲಗಳನ್ನು ಹರಗುತ್ತವೆ.

ನಾಯಿಗಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾವಲು ಕಾಯುವವು.

ಕುದುರೆಗಳು ಹತ್ತುವದಕ್ಕೂ ರಥಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಒಂಟೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಾರ ಹೊರುವದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು.

ಆಕಳ ಹಾಲು ಔಷಧಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು.

ಕತ್ತೆಗಳು ಹೊರೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡು ಹೋಗುವವು.

ಕೋಳಿ ಕೂಗುವದರಿಂದ ರಾತ್ರಿಕಾಲದ ವೇಳೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ನವಿಲುಗರಿಗಳಿಂದ ಬೀಸಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವರು.
ಆನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಧೊರೆಗಳು ಹತ್ತುವರು.
ಆಡುಗಳಿಂದ ಗದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
ಹೆಣ್ಣು ಕೋಳಿ ತತ್ತಿ ಇಡುವದು.

---

10. ಪಾಠವು.

ಗಾದೆಗಳು.

ತಾಯಿಗಿಂತ ಬಂಧುವಿಲ್ಲ; ಉಪ್ಪಿಗಿಂತ ರುಚಿ ಇಲ್ಲ.
ಊರಿಗೆ ಅರಸನಾದರೂ ತಂದೆಗೆ ಮಗ.
ಆಕಳ ಕಪ್ಪಾದರೆ ಹಾಲು ಕಪ್ಪೇ?
ಕೋಣ ಬೆಳೆದರೆ ಆನೆ ಆದೀತೇ?
ಉಬ್ಬಿದ ಕಪ್ಪೆ ಆನೆ ನುಂಗೀತೇ?
ಕೀಲು ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಗಾಲಿ ನಡಿಸುತ್ತದೆ.
ಧೊರೆಯ ರಥವಾದರೂ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ತಿರುಗದು.
ಊಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ, ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಝಗಳವಿಲ್ಲ.
ಚಿಂತೆಯೇ ಮುಪ್ಪು; ಸಂತೋಷವೇ ಯೌವನ.
ಇಬ್ಬರ ನ್ಯಾಯ ಒಬ್ಬರಿಗಾಯು.

೩. ಪ್ರಕರಣ.

1. ಪಾಠವು.

ಹಿರಿಯರ ಸನ್ಮಾನವು.

೧. ನೀನು ನಿನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡು; ಅದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಉಂಟಾಗುವದು.

೨. ತಾಯಿ, ತಂದೆ, ಗುರು, ಯಜಮಾನರು ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಮಾಡ ಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಸುಳ್ಳು ನೆವನ ಹೇಳ ಬಾರದು.

೩. ದುಷ್ಟ ಹುಡುಗರ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯ ಬೇಡೆಂದು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಹೇಳಿದರೆ, ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಳ ಬೇಕು. ಅದು ನಿನಗೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಮಾತು.

೪. ವಿದ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸುವವನು, ಅನ್ನವನ್ನು ಕೊಡುವವನು, ಭಯದೊಳಗಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವವನು, ಈ ಮೂವರೂ, ತನಗೆ ಹಿತ ಚಿಂತಿಸುವವರಾದದರಿಂದ, ಹೆತ್ತ ತಂದೆಯ ಸಮಾನವೆಂದು ತಿಳಿಯ ಬೇಕು.

೫. ನೀನು ನಿನ್ನ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ನಿನಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಮಾಡುವರು.

2. ಪಾಠವು.

ಆಕಳು.

ಆಕಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳೂ, ನಾಲ್ಕು ಖುರಗಳೂ ಉಂಟು. ಅದರ ಖುರಗಳು ಎರಡು ಹೋಳಾಗಿ ಶೀಳಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಅದರ ಬಾಲವು ಉದ್ದವಾದದ್ದಾಗಿಯೂ, ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕೂದಲುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ ಅದೆ. ಆಕಳು ಮೊದಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹುಲ್ಲು ಮೇದು, ಆ ಮೇಲೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತು ಕೊಂಡು, ಇಲ್ಲವೆ ಮಲಗಿ ಕೊಂಡು, ಮಲಕು ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಅದು ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಹಾಲಿನಿಂದ ಮೊಸರು, ಮಜ್ಜಿಗೆ,

ಬೆಣ್ಣೆ, ತುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಹುಲ್ಲೂ ನೀರೂ ಹಾಕುತ್ತಿರಬೇಕು. ಯಾತಕ್ಕಂದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮನುಷ್ಯರ ಹಾಗೆ ಬಾಯಿ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಬೇಕು, ಇದು ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಲಾರವು.

---

3. ಪಾಠವು.

ಸತ್ಯವನ್ನಾಡುವದು.

ಸತ್ಯ	ನಿತ್ಯ	ದೂಷಣ
ಸ್ತುತ್ಯ	ಅನುದಿನ	ಮಾಡಲು
ಮಿಥ್ಯ	ಭಾಷಣ	ಜಗ

ಸತ್ಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿ ಜನರೊಳಗೆ
ಸ್ತುತ್ಯ ಕೀರ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಜಗದೊಳಗೆ
ಮಿಥ್ಯ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಲನುದಿನವು
ನಿತ್ಯ ದೂಷಣವನ್ನು ಹೊಂದುವಿರಿ ನಿಜವು || ೧ ||

---

4. ಪಾಠವು.

ಹುಡುಗರ ನಡತೆ.

೧. ಹುಡುಗರು ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದವರಾಗುವ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಸ್ವಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ನಡಿಯಬಾರದು.

೨. ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ್ಯೆ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ನಡಿಯ ಬೇಕು; ಮತ್ತು ಸಾಲೆಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಐಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡದು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು.

೩. ಸಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಸಮಯ ತಪ್ಪಿಸ ಬಾರದು; ದಿನಂಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರ ಬೇಕು.

೪. ಎಲ್ಲ ಹುಡುಗರಿಗಿಂತಲೂ ತಾನು ತನ್ನ ಪಾಠವನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಲಿಯ ಬೇಕೆಂಬ ಸಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಹಿಡಿಯ ಬೇಕು.

೫. ನಾನು ಈ ಹೊತ್ತು ಹೊಸತಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಕಲಿತೆನೆಂಬುವದನ್ನು ದಿನಂಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರ ಬೇಕು. ಏನಾದರೂ ನೂತನವ ಕಲಿಯದ ಹೊರ್ತಾಗಿ ದಿವಸ ಕಳಿಯ ಬಾರದು.

೬. ಸಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ್ಯೆ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಟ ಹುಡುಗರು ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಕರದರೆ ಅವರ ಸಂಗಡ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬಾರದು.

---

5. ಪಾಠವು.

ಬೆಕ್ಕು.

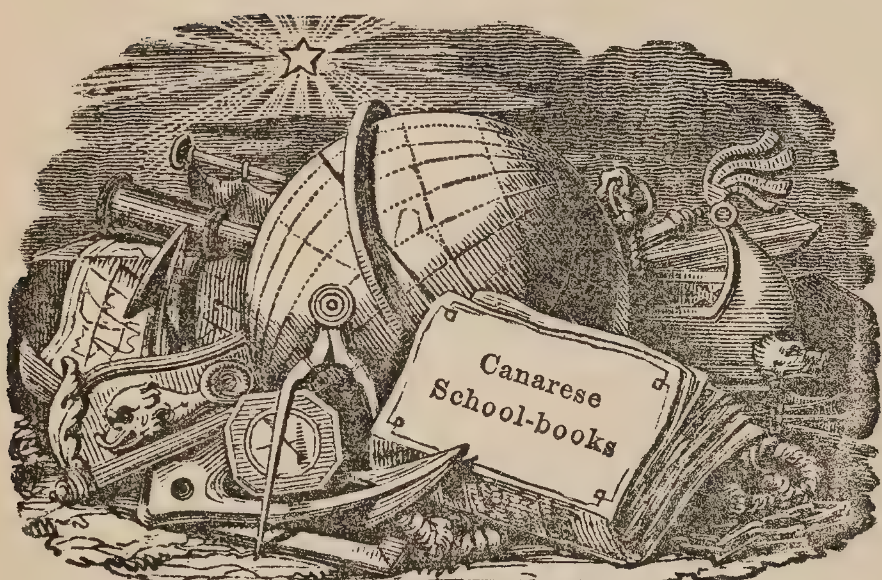
ಇಲಿಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಬೆಕ್ಕಿನ ಮೈಯು ಹತ್ತಿಯ ಹಾಗೆ ಬಹು ಮೆತ್ತಗಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಉಗುರುಗಳು ಬಹಳ ಹದನಾಗಿದ್ದು, ಒಳಗೆ ಎಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಹೊರಗೆ ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಬೆಕ್ಕು ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನ ಉಗುರುಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ

ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಶಿಟ್ಟು ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ತನ್ನನ್ನು ತಡವಿದವರನ್ನು ಚಿವರಿ ಕೊಳ್ಳುವಗೋಸ್ಕರ ಹೊರಗೆ ತೆಗಿಯುತ್ತದೆ. ಬೆಕ್ಕಿನ ಮರಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿ, ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಕಣ್ಣು ರೆಪ್ಪೆಗಳ ತೆರಿಯಲಾರದೆ ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಇರುತ್ತವೆ. ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರೀ ಬೆಕ್ಕಿನ ಮೈ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿದರೆ, ಮಿಂಚು ಕಾಣ ಬರುವದು. ತನ್ನ ಮರಿಯು ಸತ್ತರೆ ಬೆಕ್ಕು ನಾಯಿಯ ಮರಿಗಾದರೂ ಮೊಲೆಯುಣ್ಣಿಸುವದುಂಟು.

---

6. ಪಾಠವು.

ವಿದ್ಯ ಕಲಿಯುವದು.

ಪ್ರೌಢ	ಪೋಗು	ಕಿತ್ತಿ ತೆಗಿ	ಪೊಸ
ಪ್ರಾಯ	ಶೀಲತನ	ನೇಮದಿ	ಒತ್ತರದಿ

ಶ್ಲೋಕ.

ಜಾಣ ಹುಡುಗರೇ ಸಾಲಿಗ್ಹೋದರೇ |
ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದಿರೆನ್ನ ಪ್ರಿಯರೇ ||
ಮಾನ ಶಿಗುವದೂ ಮುಂದೆ ನಿಮಗೆ |
ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲೆನ್ನ ಮಿತ್ರರೇ || ೧ ||

ಶ್ಲೋಕ.

ಬಾಲಕರೆ ಹಾದಿಯೊಳು ನಿಂತು ಆಡದಲೇ |
ಸಾಲಿಯೊಳು ಹೋಗುವದು ಹೊತ್ತು ಮಾಡದಲೇ ||
ಶೀಲತನದಿಂದ ಬರದೋದಿ ಚಂದದಲೀ |
ಬಾಲತನವೆಂಬುವದು ಹಾಕಿ ವಿದ್ಯದಲೀ || ೧ ||

ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ.

ಕಿತ್ತಿ ತೆಗದಾಲಸ್ಯ ದುರ್ಗುಣ |
ನಿತ್ಯ ನೇಮದಿ ಹೋಗಿ ಸಾಲಿಗೆ |
ಚಿತ್ತವಿಟ್ಟಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರಿ ಬಿಡದಲನುದಿನದೀ ||
ಮತ್ತು ಹೊಸ ಪಾಠವನು ಕಲಿಯದ |
ಹೊರ್ತು ಎಂದೆಂದಿರದೆ ಇದ್ದರೆ |
ಉತ್ತರದಿ ಜಾಣರ್ಗಳಾಗುವಿರೆನ್ನ ಮಿತ್ರಗಳೇ || ೧ ||

7. ಪಾಠವು.

ಬುದ್ಧಿಯೂ ವಿದ್ಯವೂ.

೧. ಪ್ರಾತಃಕಾದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ವಿದ್ಯವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬರುವದು.

೨. ಬುದ್ಧಿಜ್ಞಾನಗಳ ತಿರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮೂರ್ಖ ಜನರು ಮಾತ್ರವೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

೩. ಭಂಗಾರಕ್ಕಿಂತಲು ಜ್ಞಾನವು ಹೆಚ್ಚಿನದು.

೪. ಬುದ್ಧಿವಂತ ಮಗನು ತಂದೆಗೆ ಹಿತ ಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ;
ದಡ್ಡ ಮಗನಿಂದ ತಂದೆಗೆ ನಿರಂತರ ಕಷ್ಟವಾಗುವದು.

೫. ವಿದ್ಯ ಬಾರದೆ ಜ್ಞಾನ ಬರುವದಿಲ್ಲ; ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಮಾನ ಉಂಟಾಗುವದಿಲ್ಲ.

೬. ಬಾಲ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಬರುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಚಿಕ್ಕತನದಲ್ಲಿಯೇ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡ ಬೇಕು.

೭. ವಿದ್ಯವೆಂಬ ದ್ರವ್ಯಕ್ಕೆ ಕಳ್ಳರ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಉಳಿದ ದ್ರವ್ಯಕ್ಕೆ ಉಂಟು.

೮. ಬೇರೆ ದ್ರವ್ಯವು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದುಂಟಾದರೆ, ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ವಿದ್ಯವೆಂಬ ದ್ರವ್ಯವು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ.

೮. ಪಾಠವು.

ಕುರಿಯು.

ಕುರಿಯು ಬಹು ಶಾಂತ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಮೃಗವು. ಅದು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಉಷ್ಣ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಮೈ ಮೇಲೆ ಕೂದಲುಗಳು, ಮತ್ತು ಶೀತ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಜನರು ಅದರ ಉಣ್ಣೆಯನ್ನು ವರುಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ಕಂಬಳಿ, ಶಕಲಾತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ನೇಯುತ್ತಾರೆ. ಕಾಶ್ಮೀರ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಕುರಿಗಳ ಉಣ್ಣೆಯು ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಕುರಿಗಳ ಉಣ್ಣೆಗಿಂತಲು ಹೆಚ್ಚು ಮೆತ್ತಗಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಶಾಲು, ರತ್ನಗಂಬಳಿ ಮೊದಲಾದ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡು ಕುರಿಗೆ ಟಗರು ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಕುರಿ ಕಾಯುವವರಿಗೆ ಕುರುಬರೆಂದನ್ನುತ್ತಾರೆ.

9. ಪಾಠವು.

ಆಜ್ಞೆ	ಲಾಲಿಸು	ಸುಮ್ಮ	ಅಪಾಯ
ಪಾಲಿಸು	ಬೋಧ	ಇಷ್ಟರೇ	ಕ್ರೂರ
ತಾಳಿ	ಲಕ್ಷ್ಯ	ದೈವ	ದೂಡು
ಭಕ್ತಿ	ನೀಡಿ	ಅನುಸರಿಸು	ಸಾರ
ವ್ಯಯ	ಕಷ್ಟ	ಭಾರಿಭಾರಿಗೆ	ಸೌಖ್ಯ

ಶ್ಲೋಕಗಳು.

ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಸನ್ಮಾನವು.

ಬಾಲಕರೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಾಜ್ಞೆ ಕೇಳಿ ।
ಪಾಲಿಸಿರಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲಿ ಶಾಂತಿ ತಾಳಿ ॥
ಕಾಲವ್ಯಯ ಮಾಡಿ ದುಃಖವು ಹೊಂದ ಬೇಡಿ ।
ಲಾಲಿಸಿರಿ ಎನ್ನ ಬೋಧವು ಲಕ್ಷ್ಯ ನೀಡಿ ॥ ೧ ॥

ಉದ್ಯೋಗ.

ಕಷ್ಟವಂಬಟ್ಟು ಮಾಡಿರಿ ಕೆಲಸ ನಿಮ್ಮ ।
ಬಿಟ್ಟು ಆಲಸ್ಯ ಯತ್ನವು ನಡಿಸಿ ಸುಮ್ಮ ॥
ಇಷ್ಟರೇ ದೈವವನ್ನನುಸರಿಸ ಬೇಡಿ ।
ಎಷ್ಟು ಆದಾಗ್ಯೂ ದೈವವು ಕುರುಡು ನೋಡಿ ॥ ೨ ॥

ಉಪಕಾರ.

ಭಾರಿಭಾರಿಗೆ ಜನಕ್ಕುಪಕಾರ ಮಾಡಿ |
ವೈರಿಗಾದರು ಅಪಾಯವ ಮಾಡ ಬೇಡಿ ||
ಕ್ರೂರ ಬುದ್ಧಿಗಳು ದೂಡಲು ಜ್ಞಾನದಿಂದ |
ಸಾರ ಸಾಖ್ಯಗಳು ಹೊಂದುವಿರೆಲ್ಲಿ ಮುಂದ || ೩ ||

---

10. ಪಾಠವು.

ಸದಾಚರಣೆ.

ಇಷ್ಟ	ಸ್ತುತಿಸು	ವಿಧೇಯತನ	ಶನುಜ
ಕಷ್ಟ	ಸದಾಚರಣೆ	ಮನ್ನಿಸು	ಮುದದಿ
ಸೃಷ್ಟಿ	ಮನುಜ	ಪಿತ	ಸದಾ

ಜಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ.

ಇಷ್ಟ ಮಿತ್ರರೆ ಕೇಳಿ ನಿಮ್ಮೊಳು
ಕೆಟ್ಟ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ನಡಿಯುವ
ಗೆಷ್ಟು ಮಾತ್ರವು ಸಾಖ್ಯವಾಗದು ಜನ್ಮವಿರು ವರೆಗೂ ||
ಕಷ್ಟವೇ ಹೊಂದುವನು ಮತ್ತೀ
ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗಿನ ಜನಗಳೆಲ್ಲರು
ದುಷ್ಟನೆಂಬುವರವನಿಗಲ್ಲದೆ ಸ್ತುತಿಸರೆಂದೆಂದೂ || ೧ ||

ಶ್ಲೋಕ.

ಸದಾಚರಣದೊಳ್ ಕಾಲ ಕಳಿಯುವನು ಮನುಜ |
ವಿಧೇಯತನದಿಂ ಮನ್ನಿಸುವ ಪಿತಗೆ ತನುಜ ||
ಇದೇ ನಡತೆಯೊಳಾರು ಇರುವವರು ಮುದದಿ |
ಸದಾಸುಖವು ಕಂಡಾರು ಸಹಜದಲಿ ನಿಜದಿ. ||೧||

ಸಮಾಪ್ತಿ

3

ಬಾಲಕರ

ಕನ್ನಡ ಪಾಠಗಳ

ಮೊದಲನೇ

ಪುಸ್ತಕವು

ಭಾಗ ಮೊದಲನೇದು.

ಮುಂಬಯಿ ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳಗಿದ್ದ ದಕ್ಷಿಣ ತುಕಡಿ
ಯಲ್ಲಿರುವ ಸರಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿ.

ಮೂರನೇ ಛಾಪೆ.

ಮಂಗಳೂರು:
ಮುಂಬಯಿ ಜನಬುದ್ಧಿ ವೃದ್ಧಿ ಸಂಘದವರಿಗಾಗಿ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿ